

Teza: data popełnienia deliktu dyscyplinarnego

W sentencji orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego musi być podana data popełnienia deliktu dyscyplinarnego, z dokładnością przynajmniej co do miesiąca.

Sygn. akt: **WO-142/17**

ORZECZENIE

Wyższy Sąd Dyscyplinarny przy Krajowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Teresa Famulska

Sędziowie: SWSD Małgorzata Sajdak /sprawozdawca/

SWSD Stanisław Chmielewski

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Michała Jasiaka

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2017 r.

odwołania obwinionego radcy prawnego R. J. z dnia 7 sierpnia 2017 r.

od pkt III orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Białymstoku z dnia 6 czerwca 2017 r., sygn. akt OSD – 7/2016 w przedmiocie rozpoznania sprawy z wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Białymstoku z dnia 9 lutego 2016 r. o ukaranie przed sądem dyscyplinarnym wskutek skargi pokrzywdzonego S. O. (1)

przeciwko radcy prawnemu R. J.

obwinionemu o to, że:

1). Wykonując zawód radcy prawnego dopuścił się naruszenia zasad obowiązujących radców prawnych dotyczących rzetelności oraz uczciwości przy wykonywaniu czynności zawodowych, a mianowicie będąc pełnomocnikiem skarżącego przed Sądem Okręgowym w Białymstoku w sprawie o sygn. akt VII GC 198/13 o zapłatę, a następnie występując w tej sprawie przed Sądem Apelacyjnym w Białymstoku w bliżej nieokreślonym czasie w 2014r. nie dołożył należytej staranności przy wykonywaniu czynności zawodowych, a to:

a) będąc w posiadaniu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy dokumentów w terminie przewidzianym przepisami procedury cywilnej nie dołączył ich do akt sprawy, tj.: kosztorysów, faktur i zestawień potwierdzających wykonanie przez mocodawcę zlecenia, przesądzających o wykonaniu i wartości tego zlecenia,

b) na trzecim z wyznaczonych terminów rozpraw w dniu 08.01.2014r. po przesłuchaniu stron, zgłosił wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy z zakresu budownictwa i instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej, który Sąd uznał za spóźniony,

tj. o czyn określony w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych w związku z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015r.

2). Wykonując zawód radcy prawnego będąc wezwanym przez Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Białymstoku wezwaniem z dnia 18.09.2015r., doręczonym w dniu 25.09.2015r. do złożenia wyjaśnień w sprawie

ze skargi Pana S. O. (2), dotyczącej przewinienia dyscyplinarnego. o którym mowa w pkt. 1 nie złożył wyjaśnień w wyznaczonym terminie,

tj. o czyn określony w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. 2002, Nr 123, póź. 1059 ze zm.) w zw. z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

orzeka:

1.

uchylić orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Białymstoku z dnia 6 czerwca 2017r., sygn. OSD 7/2016 i przekazać temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania,

2.

rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w wysokości 1.300,00 zł (słowni: jeden tysiąc trzysta złotych) pozostawia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Białymstoku.

UZASADNIENIE

Wyższy Sąd Dyscyplinarny przy Krajowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie rozpoznając sprawę ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 11.09.2015r. do Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Białymstoku wpłynęła skarga Pana S. O. (1) na zachowanie radcy Prawnego R. J. prowadzącego działalność w L. przy ul. (...). Skarga zawierała informację, że radca prawny R. J. będąc pełnomocnikiem procesowym skarżącego przed (...) w sprawie o (...) a następnie przed (...) ((...))dopuścił się szeregu zaniechań prawno-procesowych skutkujących oddaleniem powództwa i przegraniem sprawy w obu instancjach. Skarżący zarzucał, że radca prawny R. J., mimo że dysponował odpowiednimi dokumentami (kosztorysami, fakturami, zestawieniami) nie przedłożył ich w toku postępowania, a wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy złożył dopiero w końcowej fazie procesu, już po przesłuchaniu stron, który jako spóźniony Sąd oddalił.

Pismem z dnia 18.09.2015r. Dziekan OIRP w Białymstoku zwrócił się do radcy prawnego R. J. o zajęcie stanowiska w sprawie skargi P. S. O. (2) w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma. Pismo doręczone zostało adresatowi w dniu 25.09.2015r. i ani w wyznaczonym terminie, ani później obwiniony nie udzielił żądanej odpowiedzi.

Wobec biernej postawy obwinionego i uznania, że podniesione w skardze zarzuty dają podstawę do przedstawienia radcy prawnemu R. J. zarzutów o popełnieniu przewinień podlegających odpowiedzialności dyscyplinarnej, Rzecznik Dyscyplinarny w dniu 17.12.2015r. wydał postanowienie o wszczęciu dochodzenia, które obwiniony radca prawny otrzymał w dniu 21.12.2015r. Kolejno, w dniu 18.12.2015r. Rzecznik Dyscyplinarny wydał postanowienie o przedstawieniu radcy prawnemu zarzutów – postanowienie doręczono mu w dniu 04.01.2016r. gdzie pouczył go o możliwości złożenia wyjaśnień i dowodów w terminie 7 dni od dnia otrzymania postanowienia. Obwiniony nie złożył wyjaśnień i dowodów na odparcie oskarżenia.

Mając na względzie fakt, że obwiniony świadomie nie uczestniczył w postępowaniu przygotowawczym oraz nie kwestionował zarzutów popełnienia przewinień dyscyplinarnych opisanych w skardze Pana S. O. (2), Rzecznik Dyscyplinarny wnioskiem z dnia 09.02.2016r. skierowanym do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy OIRP w Białymstoku wniósł o ukaranie obwinionego przed sądem dyscyplinarnym zarzucając mu, że:

1). wykonując zawód radcy prawnego dopuścił się naruszenia zasad obowiązujących radców prawnych dotyczących rzetelności oraz uczciwości przy wykonywaniu czynności zawodowych, a mianowicie będąc pełnomocnikiem

skarżącego przed (...), w sprawie (...) o zapłatę, a następnie występując w tej sprawie przed (...) w bliżej nieokreślonym czasie w 2014r. nie dołożył należytej staranności przy wykonywaniu czynności zawodowych, a mianowicie:

- będąc w posiadaniu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy dokumentów, w terminie przewidzianym przepisami procedury cywilnej nie dołączył ich do akt sprawy, tj. kosztorysów, faktur i zestawień potwierdzających wykonanie przez mocodawcę zlecenia i przesądzających o wykonaniu i wartości tego zlecenia,

- na trzecim z wyznaczonych terminów rozpraw w dniu 8 stycznia 2014r., po przesłuchaniu stron, zgłosił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy z zakresu budownictwa i instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej, który Sąd uznał za spóźniony,

tj. o czyn określony w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2015r. poz.517 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu obowiązującym do 01.07.2015r., wobec stwierdzenia, iż zdarzenie miało miejsce przed dniem 01.07.2015r.

2). Wykonując zawód radcy prawnego, będąc wezwanym przez Dziekana OIRP w Białymstoku w dniu 18.09.2015r. (wezwanie doręczono w dniu 25.09.2015r.) do złożenia wyjaśnień w sprawie skargi Pana S. O. (2) dotyczącej przewinienia dyscyplinarnego, o którym mowa w pkt. 1 nie złożył wyjaśnień w wyznaczonym terminie, tj. o czyn określony w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2015r. poz.517 z późn. zm.) w zw. z art. 64 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Na wyznaczoną na dzień 07.03.2017r. rozprawę przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym obwiniony nie stawiał się, zawiadamiając sąd o awarii samochodu.

Na kolejnej rozprawie w dniu 11.04.2017r. obwiniony stawiał się i złożył do akt kartę informacyjną (...) z dnia 29.09.2015r., z której wynika, że w dniu 25.09.2015r. doznał on zawału serca i przebywał w szpitalu do dnia 29.09.2015r. z zaleceniem oszczędzania prawej ręki przez 4 tygodnie. Złożył też pisemne wyjaśnienia dotyczące skargi Pana S. O. (2). Na pytania sądu obwiniony wyjaśnił, że nie ma dowodu na naprawę samochodu w dacie poprzedniej rozprawy przed OSD gdyż samochód naprawiał prywatnie jego kolega, który nie ma zarejestrowanej działalności gospodarczej. W dalszych wyjaśnieniach ustnych co do meritum sprawy obwiniony zarzucił, że Rzecznik Dyscyplinarny nie znając akt sądowych sprawy Pana O. wszczął postępowanie dyscyplinarne dając wiarę wyłącznie jego zarzutom. Zdaniem radcy prawnego stan faktyczny przedstawia się odmiennie od twierdzeń pokrzywdzonego, bowiem przed wniesieniem pozwu nie dysponował żadnymi dokumentami, na podstawie których można by ustalić stan faktyczny sprawy czy ocenić zasadność roszczenia Pana O.. Nie było żadnej umowy i protokołów, a jedynie dwie faktury pro-forma. Obwiniony stwierdził, że „nie widział tej sprawy”, ale złożył pozew ze względu na stan psychiczny Pana O.. Z tego samego powodu złożył wniosek o powołanie biegłego w końcowej fazie procesu, choć zdawał sobie sprawę z jego bezzasadności. Wyjaśnił również, że uwarunkował złożenie pozwu od zwolnienia powoda z kosztów sądowych i złożył pozew ponieważ powód został z nich zwolniony. Przed (...) obwiniony nie występował w imieniu pokrzywdzonego, ponieważ „po procesie nastąpiło cofnięcie pełnomocnictwa” i w aktach sprawy powinien znajdować się dokument wypowiedzenia pełnomocnictwa. Pisemne wyjaśnienia złożone OSD przez obwinionego co do zasady pokrywają się z wyjaśnieniami ustnymi złożonymi przed Sądem, są jedynie obszerniejsze.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny odroczył rozprawę i pismem z dnia 13.04.2017r. zwrócił się do (...) o przesłanie akt sprawy (...) z powództwa S. O. (1) o zapłatę, w której obwiniony radca prawny był jego pełnomocnikiem. Po zapoznaniu się z aktami sprawy, przewodniczący OSD na dzień 06.06.2017r. wyznaczył kolejną rozprawę, na której obwiniony podtrzymał dotychczasowe stanowisko i dodał, że w prowadzonej sprawie cywilnej „to była spora wartość przedmiotu sporu i miałbym wysokie koszty. A Pan S. obiecał mi procent od tej sprawy”.

Orzeczeniem z dnia 06.06.2017r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Białymstoku uznał obwinionego:

I). za niewinnego zarzutów opisanych w pkt. 1 ppkt. 1 i 2 wniosku o ukaranie przed sądem dyscyplinarnym,

II). za winnego zarzutu opisanego w pkt. 2 wniosku o ukaranie przed sądem dyscyplinarnym i wymierzył mu karę upomnienia.

III). Na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych obciążył go kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 1.500,00 zł.

Uzasadnienie orzeczenia OSD w zakresie zarzutu opianego w pkt. 1 wniosku o ukaranie przed sądem dyscyplinarnym sprowadza się w przeważającej części do analizy akt sprawy cywilnej, w której jako pełnomocnik pokrzywdzonego występował obwiniony. W ślad za stanowiskiem (...)w B., OSD stwierdził, że w istocie brak było dowodów, które pozwalałyby na wykazanie zasadności i wysokości roszczenia powoda. W ocenie OSD zbyt późno zgłoszony wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego i tak nie mógł mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, wobec braku innych, podstawowych dla bytu roszczenia dowodów. Stwierdził także, że wobec wypowiedzenia pełnomocnictwa procesowego przez pokrzywdzonego, obwiniony radca prawny nie reprezentował powoda w postępowaniu apelacyjnym. Powyższe ustalenia zdaniem OSD nie pozwalają na przypisanie obwinionemu winy w zakresie zarzutów dotyczących niewłaściwego prowadzenia sprawy cywilnej.

Kolejno, w zakresie zarzutu sformułowanego w pkt. 2 wniosku o ukaranie przed sądem dyscyplinarnym OSD stwierdził, że radca prawny R. J. dopuścił się zarzucanego czynu, bowiem nie udzielił odpowiedzi na wezwanie dziekana w ustalonym terminie. Przyjmując wyjaśnienia obwinionego, co do przebytego zawału serca w dniu 25.09.2016r. i czterech dniach hospitalizacji oraz zaleceń lekarskich oszczędzania prawej ręki przez 4 tygodnie sąd uznał, że obwiniony uczyniłby zadość temu obowiązкови także wtedy, gdyby udzielił odpowiedzi po upływie wskazanego terminu. Tymczasem wyjaśnienia złożone zostały dopiero na rozprawie przed sądem w dniu 11.04.2017r. W tym stanie rzeczy OSD uznał obwinionego za winnego zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego i za to wymierzył mu karę upomnienia.

Jednocześnie na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych sąd wyrzekł o kosztach postępowania biorąc pod uwagę czynności podjęte w postępowaniu i obciążył nimi ukaranego.

Powyższe orzeczenie zostało doręczone stronom postępowania, w tym obwinionemu, w dniu 24.07.2017r.

Od orzeczenia obwiniony radca prawny w ustawowym terminie wniósł datowane na dzień 07.08.2017r. odwołanie. Orzeczenie to zaskarżył w części, tj. w zakresie punktu III orzeczenia i wniósł o zmianę orzeczenia w tym zakresie i odstąpienie od obciążania go kosztami postępowania przed sądem dyscyplinarnym. W uzasadnieniu odwołania podniósł, że nie złożył wyjaśnień pomimo wezwania przez dziekana ponieważ w dniu otrzymania wezwania przeszedł zawał serca. Kolejnymi przeszkodami w udzieleniu wyjaśnień były zły stan zdrowia, przyjmowane leki, choroba oczu oraz oczekiwanie na operację zaćmy. Obwiniony podniósł, że zarzuty skargi Pana S. O. (2) nie potwierdziły się w toku postępowania dyscyplinarnego przed OSD, co skutkowało jego uniewinnieniem. Zdaniem odwołującego postępowanie dyscyplinarne było prowadzone niewłaściwie przez Rzecznika Dyscyplinarnego, który formułując zarzuty i składając wniosek o ukaranie przed sądem dyscyplinarnym oparł się wyłącznie na twierdzeniach strony skarżącej, podczas gdy bez względu na brak odpowiedzi obwinionego, przed złożeniem wniosku o ukaranie do OSD winien zapoznać się z aktami sprawy cywilnej, w której obwiniony był pełnomocnikiem. Wywodził, że wówczas Rzecznik Dyscyplinarny miałby pełną i obiektywną wiedzę, co do stanu faktycznego sprawy cywilnej i do sprawy przed Sądem Dyscyplinarnym by nie doszło. Zdaniem obwinionego bezzasadne jest obciążanie go kosztami postępowania w kwocie 1.500,00 zł, ponieważ jego zdaniem koszty te zostały wygenerowane przez uchybienia formalne, niemające związku z istotą stawianych zarzutów. Jednocześnie obwiniony wskazał na znaczną wysokość, a przez to znaczną dolegliwość kosztów postępowania przed OSD. W ocenie ukaranego tak wysokie koszty świadczą o komercyjnym charakterze i stanowią sposób zarobkowania składu orzekającego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Odwołanie obwinionego radcy prawnego R. J. zasługuje na uwzględnienie lecz w innym kierunku i z innych przyczyn niż wskazane przez odwołującego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych w ustawie, do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Wobec braku w ustawie przepisów dotyczących sposobu konstruowania środków odwoławczych, odwołanie od orzeczenia okręgowego sądu dyscyplinarnego spełniać musi wymagania stawiane w art. 427 § 1 i 2 k.p.k. Pierwszym ze stawianych wymogów jest wskazanie przez odwołującego zaskarżonego rozstrzygnięcia lub ustalenia oraz podanie, czego się domaga. Wnoszenie odwołania przez profesjonalnego pełnomocnika wymaga dodatkowo wskazania zarzutów stawianych rozstrzygnięciu oraz uzasadnienia. Powyższe elementy środka odwoławczego uzupełnić należy przez wskazanie kierunku zaskarżenia – czy jest wnoszony na korzyść bądź niekorzyść obwinionego oraz zakresu zaskarżenia stosownie do treści art. 447 § 1 i 2 k.p.k. Z treści art. 447 k.p.k. wynika obowiązek wskazania czy orzeczenie jest skarżone w całości, bo kwestionuje winę (§ 1 art. 447), czy też jest zwrócone przeciwko rozstrzygnięciu o karze (§ 2 art. 447).

W petitum odwołania skarżący wskazał wprost, że przedmiotem odwołania jest rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania przed OSD, a zatem nie kwestionuje on rozstrzygnięcia co do winy w zakresie przewinienia dyscyplinarnego opisanego w punkcie II. orzeczenia OSD oraz wymierzonej za to przewinienie kary upomnienia. Z tak postawionym zarzutem odnoszącym się do punktu III. orzeczenia OSD koresponduje wniosek odwoławczy o zmianę orzeczenia w tym zakresie i odstąpienie od obciążania go kosztami postępowania przed sądem dyscyplinarnym.

W dalszej kolejności sąd odwoławczy wskazuje, że zgodnie z art. 439§1 k.p.k. w związku z art. 437 § 2 k.p.k. zdanie drugie, niezależnie od granic zaskarżenia orzeczenie sądu I instancji podlega uchyleniu jeżeli konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

W niniejszej sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż braku wniosku o ukaranie jak i orzeczenia OSD w zakresie opisu zarzucanego czynu są tak daleko idące, że wypełnia to dyspozycję przepisów k.p.k. wskazanych wyżej. Dotyczy to w szczególności wskazania daty popełnienia czynów opisanych w pkt.1 . W ocenie WSD należało i możliwe było określenie daty czynu z dokładnością przynajmniej co do miesiąca.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż podstawa prawna czynu opisanego w pkt.2, (art.64 ust.2 KERP) nie dotyczy sytuacji, do których czyn ten miałby się odnosić.

Błędy te zostały popełnione już na etapie wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego o ukaranie a następnie powtórzone przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w treści wydanego orzeczenia.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy sąd I instancji winien podjąć czynności zmierzające do usunięcia wskazanych braków zgodnie z art. 332 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł, jak na wstępie.

O kosztach postępowania odwoławczego rozstrzygnięto na podstawie art. 70⁶ ustawy z dnia 16 lipca 1982r. o radcach prawnych.